

**Arkivsak-dok.** 23/34471-2  
**Saksbehandler** Anne Helen Woodruff

**Saksgang**

Utvalg for plan, miljø og teknikk 2023 - 2027  
Formannskapet 2023 - 2027  
Bystyret 2023 - 2027

**Møtedato**

01.11.2023  
02.11.2023  
14.11.2023

**Sak nr.**

## Gatevarme gågate og torget

---

**Innstillingssak.**

*Medsaksbehandlere: Hilde Lind*

**Kommunedirektørens innstilling:**

1. Sarpsborg kommune igangsetter gatevarmeanlegg i gågata og torget i andre halvdel av november og hele desember 2023. Økt utgift på anslagsvis 300 000 kr dekkes av budsjetterte utgifter til energi for kommuneområde teknisk.
2. Bruk og finansiering av varmeanleggene i 2024 avklares gjennom arbeidet med handlingsplan 2024-2027 av bystyret.

**Vedlegg:**

**Sammendrag:**

I bystyrets møte den 13. oktober 2022 (sak 66/22) ble kommunedirektørens forslag til energisparingstiltak behandlet, grunnet spesielt høye energipriser. Et av tiltakene som ble vedtatt var at gatevarmeanleggene i gågata og på torget ikke skulle slås på i november og desember 2022.

Kommunedirektøren skulle videre vurdere i arbeidet med handlingsplan- og budsjett for 2023-2026 om tiltaket skulle gjelde i 2023. I vedtaket for handlingsplan- og budsjett for 2023-2026 ble det besluttet å redusere energikostnadene generelt, og at snøsmelteanlegget i gågata og fjernvarmeanlegget på torget ikke skulle bli slått på i vinterhalvåret (januar til mars og november og desember), for hele perioden. Dette utgjorde 1,8 millioner kroner i reduserte kostnader årlig i hele perioden med energiprisen som ble brukt i budsjettet for 2023 lagt til grunn.

Energiprisene har i løpet av 2023 kommet ned på et mer normalt nivå enn for et år tilbake. Dette gjør at kommunedirektøren har vurdert bruken av gatevarmeanleggene i gågata og torget på nytt for siste halvdel av november og hele desember 2023.

Kommunedirektøren foreslår at anleggene tas i bruk igjen fra medio november 2023. Økt utgift for 2023 anslås til 300 000 kr. Dette foreslås dekket over avsatte midler til energi, noe som vil påvirke kommunens årsresultat tilsvarende. Kommunedirektøren understreker at utgiften er høyst usikker og avhengig av været.

Utgiften på helårsbasis anslås med dagens strømpriser til om lag 900.000 kr. Endelig avgjørelse om bruk av anleggene i 2024 tas i forbindelse med behandling av handlingsplan 2024-2027.

### **Utredning:**

I oktober 2022 la kommunedirektøren fram sak til Sarpsborg bystyre om mulige energisparingstiltak, grunnet utviklingen av spesielt høye energipriser i 2022, sak 22/21156. Et av tiltakene som ble vedtatt var at gatevarmeanleggene i gågata og på torget ikke skulle slås på i november og desember 2022.

Kommunedirektøren skulle videre vurdere i arbeidet med handlingsplan- og budsjett for 2023-2026 om tiltaket skulle gjelde i 2023. Ved behandling handlingsplan- og budsjett for 2023-2026 besluttet bystyret å redusere energikostnadene generelt, og at snøsmelteanlegget i gågata og fjernvarmeanlegget på torget ikke skulle bli slått på i vinterhalvåret, for hele perioden. Dette beløp seg til 1,8 millioner kroner i reduserte kostnader årlig i hele perioden ut fra energiprisen som ble brukt i budsjettet for 2023.

Gatevarmen i gågata har ordinær strømtilførsel og er et såkalt snøsmelteanlegg. Et snøsmelteanlegg har ikke varmekabler som til enhver tid holder gata fri for snø og is. Anlegget slår seg på når det kommer snøfall, for så å smelte dette, men det vil ikke være snøfritt med en gang det kommer snø.

Anlegget i gågata er delt i to. I nedre del (fra Glengsgata ned mot torget) har det full kapasitet. I øvre del fra Rosenkrantzgate til Glengsgata er det kun halv kapasitet, som betyr at ikke hele bredden av gågata har anlegg som fungerer samtidig. Halve gata har smelteanlegg og dette gjør at det blir et «sikksakk-mønster». Årsaken er at det her ikke er kobling til en trafo som gir nok strømkapasitet for optimal drift. Det har i lengre tid vært dialog med gårdeiere i denne delen av gågata, samt Elvia, for å se på mulighetene til å få installert en trafo som kan gi full kapasitet. Dette arbeider fortsetter. Inntil en ny trafo er på plass vil det være «sikksakk-mønster» i øvre del av gågata. Dette er ikke den beste løsningen, men vurderes som tilfredsstillende ved at en del av gata til enhver tid smelter snø når det kommer.

Torget har et fjernvarmeanlegg via Østfold Energi, Torget 1 Fjernvarme. Et fjernvarmeanlegg er i praksis et sentralvarmeanlegg som forsyner en bydel, områder eller flere bygg med energi til varmt tappevann, oppvarming eller industrielle prosesser. I dette tilfellet oppvarming av gategrunn, Sarpsborg torg.

### **Prisprognose**

I løpet av 2023 har energiprisene gått vesentlig ned fra 2022, og kommet på et mer normalt nivå. Det er likevel knyttet stor usikkerhet til hvordan energiprisene vil utvikle seg fremover gitt den situasjonen verden generelt står i, derfor er det mange faktorer som spiller inn på hva kostnadene ved å sette på anleggene vil bli. Energiprisene er aldri statiske, og det er ingen forutsigbarhet om prisene vil være mer på det normale framover enn for ett år siden. Om det er en snøfattig vinter vil ikke anleggene bruke så mye strøm, og det motsatte om det blir en snørik vinter.

Det må derfor gjøres beregninger som kun blir mulige anslag for hva det vil koste pr måned for å sette på varmeanleggene. Det er valgt å bruke den samme energiprisen som kommunedirektøren legger til grunn for kommunens energikostnader for bygg og anlegg i forslag til handlingsplan- og budsjett for 2024-2027, på 1,05 kr pr kwh inkludert nettleie. Dette er priser som kommunen har mottatt fra kommunens strømleverandør for budsjettering for

2024. For beregning av utgifter til fjernvarme er også samme pris lagt til grunn, 1,05 kr pr kwh, men fjernvarmen har gjennomgående noe høyere pris pr kwh og anslaget tar høyde for dette. Kommunen legger 5 måneder til grunn for når varmeanleggene er slått på. For et regnskapsår vil dette være januar til mars og fra november og ut desember.

For å gjøre en prognose for kostander pr måned er antall kwh for januar til mars 2022 delt på 3 måneder og ganget med energipris på 1,05 kr pr kwh benyttet. Faktorer som kulde og antall snømengde kan ikke forutsies og forbruk kwh er derfor estimert likt som faktisk forbruk kwh fra januar til mars 2022.

Dette gir følgende estimater:

- Fjernvarmeanlegget vil kunne koste rundt 100 000 kr pr måned.
- Snøsmelteanlegget i gågata vil kunne koste rundt 80 000 kr pr måned.

For kommunen vil det koste ca 900 000 kroner årlig for ha anleggene om vinteren, de 5 måneder som anleggene står på. Dette er en sum som er rundt regnet og ved å anta at energiprisene ikke går ytterligere ned, men heller ikke vil stige vesentlig.

### *Alternativer*

Alternativet er at anleggene ikke settes på og at snø ryddes og områdene strøs manuelt. Dette ble gjort vinteren 2022/2023, og var en betydelige billigere løsning grunnet energiprisene. For vinteren 2022/2023 fungerte dette alternativet godt, bortsett fra noen utfordringer ved de første par rundene med snøfall i november.

### **Anbefaling**

Det er et mål at Sarpsborg skal ha et attraktivt og levende sentrum. Gågata og torget er viktige møteplasser for Sarpsborgs befolkning. At disse stedene holdes frie for snø og is har betydning for trivsel og sikkerhet, noe som igjen er viktig for handels- og serveringsbedriftene.

Kommunedirektørens anbefaling i denne saken er å benytte snøsmelteanlegg i gågata og fjernvarme på torget i halve november og hele desember 2023. Julegateåpningen er 25. november og da vil anbefalingen sikre at anleggene er i stand til å håndtere den første snøen til dette arrangementet i sentrum.

Økt utgift for 2023 anslås til 300 000 kr. Dette foreslås dekket over avsatte midler til energi, noe som vil påvirke kommunens årsresultat tilsvarende. Kommunedirektøren understreker at utgiften er høyst usikker, da det avhenger av blant annet værforhold og hvordan energiprisene utvikler seg.

Utgiften på helårsbasis anslås med dagens strømpriser til om lag 900.000 kr. Endelig avgjørelse om bruk av anleggene i 2024 tas i forbindelse med behandling av handlingsplan 2024-2027.

### **Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:**

#### Økonomi:

Kommunedirektørens forslag vil medføre at kommunens energiutgifter for 2023 øker med anslagsvis 300 000 kr. Dette vil påvirke årets resultat for kommuneområde teknisk og

dermed også for kommunen. Kommunedirektøren viser til sak om tilstandsrapport for 2. tertial, med prognoser for årsresultat.

Konsekvenser for 2024 belyses ved behandling av handlingsplan 2024-2027.

Miljø:

Ingen vesentlige konsekvenser.

Folkehelse:

Gågata og torget er viktige møteplasser i Sarpsborg, og slike møteplasser er viktig for folkehelsen. For at disse skal være attraktive å benytte er det en fordel at varmeanleggene fungerer. Varmeanleggene er også den beste løsningen for å sikre framkommelighet.